

Opgave 1 Proefprojecten over straffen

Bij deze opgave horen de teksten 1, 2 en 3 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Deze opgave gaat over twee proefprojecten over een andere manier van straffen. Het eerste project gaat over flexibele detentie (tekst 1). Het tweede project gaat over een wijkrechtbank (tekst 2 en tekst 3).

Gebruik tekst 1.

De bindingstheorie is een theorie om crimineel gedrag te verklaren. Er zijn verschillende typen bindingen, waaronder affectieve bindingen.

- 4p 1 Beredeneer met de bindingstheorie welk doel van straffen het project in Middelburg kan hebben. Gebruik in je redenering:
- een omschrijving van de bindingstheorie;
  - twee **andere** typen bindingen (dan affectieve) die te herkennen zijn in tekst 1;
  - bij elk type bindingen een voorbeeld uit tekst 1;
  - een doel van straffen en een omschrijving daarvan.

Gebruik tekst 2.

- 4p 2 **a** Leg uit dat het project van de wijkrechtbank een voorbeeld is van integraal veiligheidsbeleid. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip integraal veiligheidsbeleid;
  - informatie uit tekst 2 waaruit integraal veiligheidsbeleid blijkt.
- b** Leg uit dat er binnen dit integraal veiligheidsbeleid sprake is van samenwerking. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept samenwerking;
  - informatie uit tekst 2 waaruit samenwerking blijkt.

Gebruik tekst 3.

Het project van de wijkrechtbank past bij verschillende opvattingen van politieke ideologieën over criminaliteit.

- 3p 3 Beredeneer dat het project van de wijkrechtbank past bij zowel de confessionele als de liberale als de socialistische/sociaaldemocratische ideologie. Gebruik in je redenering:
- een confessionele opvatting over de bestrijding van criminaliteit;
  - een liberale opvatting over de bestrijding van criminaliteit;
  - een socialistische/sociaaldemocratische opvatting over de bestrijding van criminaliteit;
  - bij elke opvatting informatie uit tekst 3.

Gebruik tekst 3.

In het strafrecht zijn twee scholen te onderscheiden: de klassieke school en de moderne school.

- 2p **4** Leg uit bij welke school de wijkrechtbank het best past: bij de klassieke school of de moderne school. Gebruik in je uitleg:
- een uitgangspunt van de klassieke of de moderne school;
  - informatie uit tekst 3 waaruit dit uitgangspunt blijkt.

Gebruik tekst 3.

- 2p **5** Beredeneer dat als een wijk een wijkrechtbank heeft, dit de sociale cohesie in die wijk kan vergroten. Gebruik in je redenering:
- de omschrijving van het kernconcept sociale cohesie;
  - informatie uit tekst 3.

Stel dat je wilt onderzoeken in hoeverre de wijkrechtbank effectief is. Je onderzoekt dit door te kijken naar de recidive: herhaling van strafbaar gedrag.

- 2p **6** Leg uit dat het onderzoeken van recidive onder veroordeelden door de wijkrechtbank niet voldoende is om te bepalen in hoeverre de wijkrechtbank effectief is. Geef in je uitleg aan, welke informatie nog meer nodig is om de effectiviteit van de wijkrechtbank te bepalen.

tekst 1**In Middelburg mogen gedetineerden overdag naar hun werk of de tandarts**

Mensen die een korte straf uitzitten of hun straf bijna hebben uitgezeten, kunnen binnenkort in Middelburg terecht komen in een gevangenis
5 waar de deur een groot deel van de dag open is. Gedetineerden mogen bijvoorbeeld naar hun werk of studie, de tandarts, of een gesprek op de school van hun kind.
10 Het gaat om een pilot, die dit weekend start op het terrein van gevangenis Torentijd, meldt Omroep

Zeeland. Overdag hebben de gedetineerden een nuttige
15 dagbesteding, 's avonds zitten ze vast. (...)
De proef bij Torentijd is onder meer bedoeld voor mensen die zich uit zichzelf bij de gevangenis melden om
20 een korte straf uit te zitten. Ook gedetineerden die het grootste deel van hun celstraf hebben uitgezeten en goed aan hun integratie hebben gewerkt, kunnen ernaartoe. (...)

bron: nos.nl, 2020

tekst 2**Carla Hijl, coördinator van het Gemeentelijk De-escalatie Team van de gemeente Eindhoven, over de wijkrechtbank**

“Met de wijkrechtbank gaan we uit van probleemoplossing voor straf. (...)
5 Welke onderliggende problemen spelen een rol en hoe moet iemand daarmee geholpen worden?”
(...)
“Een verdachte krijgt op het politiebureau de optie om via de wijkrechtbank berecht te worden. Je krijgt dan gelijk een advocaat
10 toegewezen, die de procedure begeleidt en vraagt of hulpverleningsinstanties informatie over je mogen delen.
De advocaat maakt na overleg met
15 de verdachte een rapportage en die gaat samen met de toestemming naar de procesregisseur van de gemeente Eindhoven. (...) Wij

bepalen op basis daarvan wie
20 moeten aansluiten bij een casusoverleg – denk bijvoorbeeld aan mensen van de opvang of het wijkteam. In dat casusoverleg wordt alle informatie over de verdachte
25 gedeeld en dat gaat naar de rechter. Tijdens de zitting die volgt is iedereen bij elkaar. De rechter hoort zowel de verdachte als de betrokken instanties en komt tot een uitspraak.
30 Bijvoorbeeld dat de verdachte moet meedoen aan een schuldsaneringstraject en begeleiding krijgt vanuit het wijkteam. Later wordt tijdens een evaluatie
35 bekeken of iedereen zich aan de gemaakte afspraken heeft gehouden.” (...)

naar: overheidvannu.nl, 2019

tekst 3

De eerste wijkrechtbank in Nederland geopend in Eindhoven

(...) “Veel mensen die voor de strafrechter komen, kampen met meer dan één probleem. Naast het feit dat ze verdachte zijn in een strafzaak, hebben ze bijvoorbeeld te maken met schulden, huisvestingsproblematiek, verstoorde familierelaties of een verslaving. In de wijkrechtbank is er ruimte om die multiproblematiek met ketenpartners duurzaam aan te pakken”, aldus projectleider Mounir El Maach van de rechtbank Oost-Brabant. “De ervaring is namelijk dat [deze] (...) aanpak meer effect kan hebben dan het louter inzetten van het strafrecht. En daarmee zijn zowel de verdachte als de wijk en de samenleving gebaat”, meent ook hoofdofficier van justitie Heleen Rutgers. “De formele rechtsgang blijft de stok achter de deur, want als verdachten zich niet bereid tonen om aan de slag te gaan met hun problemen, dan

25 worden de rechtsprocedures bij de rechtbank voortgezet.” (...)

In de wijkrechtbank worden wijkbewoners en buurtverenigingen betrokken. Zij zitten onder meer in de wijkadviesraad waar gesproken wordt over het versterken van de veiligheid en leefbaarheid in de wijk. (...) Volgens burgemeester John Jorritsma van Eindhoven staat veiligheid niet op zichzelf. “Alleen straffen helpt niet. We moeten daarnaast kijken hoe we mensen perspectief kunnen bieden, ook om nieuwe problemen te voorkomen en het vertrouwen van burgers terug te winnen. Daarom is de aanpak van de wijkrechtbank ook zo uniek en ben ik blij dat het hier in Eindhoven is geland: zodat mensen weer op het rechte pad worden geholpen en daar ook blijven.”

bron: rechtspraak.nl, 2019